BISBAT DE VIC

Febrer 2019 / Versió 1.1

Protocol de bones pràctiques en la prevenció, detecció i actuació davant d'abusos sexuals a menors

1. INTRODUCCIÓ

Un de cada cinc infants és víctima d'abusos sexuals (segons el Consell d'Europa), normalment per part d'un adult o, en alguns casos, per part d'un altre infant o adolescent. És una problemàtica que afecta de forma transversal tota la societat, una situació silenciada i molt dolorosa per a les víctimes, que, en la majoria dels casos, tenen seqüeles psicològiques i no aconsegueixen de parlar-ne fins que són adultes. Entre el 70 i el 85% dels abusos es produeixen en un entorn de confiança: la família, l'escola o l'entorn social més proper a l'infant o adolescent.

Què és l'abús sexual infantil?

S'anomena **abús sexual infantil** la utilització d'un/a nen/a o adolescent per a obtenir gratificació sexual. Aquesta utilització del menor d'edat pot fer-se de moltes maneres, i la major part de les vegades es realitza sense amenaces ni violència, sinó amb altres formes no agressives, com la sorpresa, la seducció, l'engany, el xantatge o la manipulació.

La diferenciació anterior determinarà en quines situacions la relació sexual mantinguda entre el menor i un altre individu, tingui l'edat que tingui, és o no consentida, la qual cosa implicarà una sèrie de conseqüències per al desenvolupament físic, psicològic, emocional i social del nen, nena o adolescent.

Aquests criteris, però, van més enllà del que estableix el cànon 1395 §2 del Codi de Dret Canònic o l'article 183 i següents del Codi Penal, que estableixen com un delicte d'abús sexual a menors aquells casos en els quals la víctima tingui menys de 16 anys.

Hem de ser conscients que existeixen múltiples conductes i situacions que poden incloure's dins el que podríem denominar abús sexual a menors i que tota persona ha de conèixer per a poder realitzar una tasca de protecció i cura del correcte desenvolupament d'un menor.

Dins les tipologies de l'abús sexual a menors s'inclouen tant les conductes que impliquen contacte físic, com són les carícies, la masturbació o la penetració oral, anal o vaginal, com aquelles que no impliquen directament aquest contacte, com les proposicions verbals explícites, exhibir els òrgans sexuals amb el propòsit d'obtenir excitació o gratificació sexual, realitzar l'acte sexual intencionadament davant la presència d'un menor, masturbar-se en presència d'un infant, o la utilització del menor per a la creació de materials pornogràfics.

D'altra banda, l'abús sexual pot ser **intrafamiliar**, que es produeix quan la conducta sexual és realitzada per un parent o per figures adultes que estiguin cobrint de manera estable el paper de figures parentals; o **extrafamiliar**, que es produeix quan hi ha una relació sexual entre un adult i un menor, exceptuant els casos assenyalats abans.

Cal tenir en compte que l'existència d'una relació estreta, d'intimitat i confiança, entre abusador i víctima abans de l'abús i, especialment, que l'abusador sigui intrafamiliar, destacant per la seva elevada freqüència la figura paterna, és una de les variables que implica un major risc de problemes psicològics posteriors per a l'infant, adolescent, jove.

Estudis recents indiquen que la major part dels abusos sexuals a menors es produeixen dins la família i, en segon lloc, per persones properes a l'infant.

Quantes persones pateixen aquestes situacions?

Tant els estudis nacionals com internacionals indiquen que l'abús sexual infantil afecta una de cada quatre nenes i un de cada sis nens, aproximadament. Els percentatges solen situar-se entre un 10 i un 20% de la població, mentre que l'Organització de les Nacions Unides valora que el 80% de les persones amb discapacitat intel·lectual han patit una situació d'abús sexual durant la seva vida.

En el nostre país hi ha treballs que han obtingut dades similars i que mostren la realitat d'un problema que afecta cada any milers de nens i nenes[1].

Si bé no hi ha dades científiques sobre la incidència dels abusos sexuals en persones amb discapacitat, sí que es parla que la probabilitat de patir abusos sexuals és quatre vegades superior a la de la població en general.

[1] Cf. María Isabel Martínez Pérez, Abusos sexuales en niños y adolescentes, ed. Criminología y Justicia, 2012: es denuncia només el 2% dels casos, sobretot quan els abusos es donen en l'àmbit familiar. Es calcula d'un 15 a un 20% de víctimes de pedofília en la nostra societat. Només el 50% dels infants revela l'abús sofert i, d'aquests casos, només el 15% arriba a ser denunciat. Només el 5% acaba en un procés.
Segons l'estudi del Dr. Félix López (1994) de la Universidad de Salamanca, encarregat pel Ministerio de Asuntos Sociales, un 18,9% de la població espanyola ha patit abusos sexuals a la infància, dividint-se aquest percentatge entre un 15,2% d'homes i un 22,5% de dones.
Al País Basc, l'estudi del Dr. Joaquín De Paúl, Joel S. Milner, i Pedro Múgica (1995) mostra que un 13,4% dels estudiants universitaris bascos han patit aquesta experiència, un 9,7% dels homes i un 14,9% de les dones.
A Catalunya, l'estudi de les Dres. Noemí Pereda i Maria Forns (2007) indica que un 17,9% dels estudiants universitaris de Barcelona manifesten haver patit abusos sexuals amb contacte físic, distribuint-se en un 15,5% d'homes i un 19% de dones.

Qui pot ser víctima?

És important ser conscients que qualsevol persona pot ser víctima d'una situació d'abús, ja que no existeix un perfil o grup de característiques específiques que en determinin l'ocurrència.

És cert, però, que s'han identificat una sèrie de factors de risc en els infants, joves i persones amb discapacitat davant els abusos sexuals.

Respecte a l'EDAT DE LES VÍCTIMES, el moment de major risc sembla situar-se en l'etapa prepuberal o preadolescència (habitualment entre els 8 i els 12 anys, si bé també poden trobar-se abusos sexuals abans i després d'aquestes edats). Aquests nens i nenes són encara joves i, per tant, fàcilment manipulables, però ja comencen a tenir caràcters de maduresa sexual, la qual cosa els fa especialment atractius per a les persones abusadores.

En relació al SEXE DE LES VÍCTIMES, els estudis indiquen l'existència d'un major nombre de nenes víctimes d'abús sexual. Cal tenir en compte, però, que la vergonya i l'aïllament que sent un infant víctima d'abusos sexuals de sexe masculí fa que es consideri que aquests es troben subrepresentats i que hi ha moltes més víctimes de sexe masculí de les que inicialment podria semblar.

Cal també tenir en compte que els infants amb una gran NECESSITAT DE SER ESTIMATS I VALORATS, amb BAIXA AUTOESTIMA, que no reben l'afecte que necessiten per part del seu entorn familiar, són també possibles víctimes de risc. La persona abusadora sap detectar aquests infants, adolescents o joves, i li és fàcil acostar-s'hi i fer servir la manipulació per a oferir-los l'atenció, l'afecte i les recompenses que semblen necessitar. L'ABSÈNCIA D'UNA FIGURA PROTECTORA real en l'entorn proper de l'infant, adolescent o jove fa que l'abusador hi pugui accedir fàcilment.

2. PER QUÈ FER UN PROTOCOL?

En sintonia amb la voluntat expressada pel papa Francesc[2], la normativa establerta en el Codi de Dret Canònic[3], en altres documents pontificis[4], i amb el que indica la Congregació per a la Doctrina de la Fe[5] en relació a la recepció i actuació en les diòcesis davant denúncies per casos d'abús sexual a menors, convé d'establir a nivell diocesà un Protocol de bones pràctiques davant de possibles situacions d'aquest tipus.

Avui dia existeixen, plenament vigents en l`àmbit de la nostra diòcesi, dos Protocols d'actuació davant aquest tipus específic de maltractament infantil relacionat amb els abusos a menors, fet que no impedeix que puguin ser complementats per Protocols interns propis, com és el cas que ens ocupa:

- PROTOCOL D'ACTUACIÓ SEGONS LA LEGISLACIÓ DE L'ESTAT - Conferència Episcopal Espanyola - Secretaria General - Servei Jurídic Civil (juny 2010).

[2] FRANCESC, Carta als presidents de les conferències episcopals i als superiors dels instituts de vida consagrada i societats de vida apostòlica sobre la Pontifícia Comissió per a la Tutela de Menors (2015.02.02) .
FRANCESC, Carta apostòlica en forma de *motu proprio* «Com una mare amorosa» (4 de juny del 2016).
FRANCESC, Carta als bisbes en la festa dels Sants Innocents (28 de desembre del 2016).
FRANCESC, Discurs als membres de la Comissió Pontifícia per a la Protecció dels Menors (21 de setembre del 2017).
FRANCESC, Carta del sant pare Francesc al Poble de Déu que pelegrina a Xile de 31 de maig del 2018.
FRANCESC, Carta del sant pare Francesc al Poble de Déu de 20 d'agost del 2018.
FRANCESC, Discurs a la Cúria Romana (21 de desembre de 2018)
FRANCESC, Discurs a l'inici de la Trobada La Protecció dels menors a l'Esglesia (21 de febrer de 2019)
FRANCESC, Discurs al final de la concelebració de la missa de cloenda de la Trobada de protecció de menors (24 de febrer del 2019)

[3] CIC, c. 1395; cc. 1339-1341.

[4] JOAN PAU 11, *Motu proprio «Sacramentorum sanctitatis tutela»*, sobre les normes sobre els delictes més greus reservats a la Congregació per a la Doctrina de la Fe (30 d'abril del 2001).
BENET XVI, Carta pastoral als catòlics d'Irlanda (19 de març del 2010).
BENET XVI, *Normae de delictis Congregationi pro Doctrina Fidei reservatis seu Normae de delictis contra fidem necnon de gravioribus delictis*: AAS 102 (2010) 419-434.

[5] CONGREGACIÓ PER A LA DOCTRINA DE LA FE, Breu relació sobre els canvis introduïts en les *Normae de gravioribus delictis* reservats a la Congregació per a la Doctrina de la Fe.
CONGREGACIÓ PER A LA DOCTRINA DE LA FE, Guia per a comprendre els procediments fonamentals de la Congregació per a la Doctrina de la Fe quan es tracta de les acusacions d'abusos sexuals (2010).
CONGREGACIÓ PER A LA DOCTRINA DE LA FE, Carta circular. Subsidi per a les Conferències Episcopals en la preparació de Línies Guia per a tractar els casos d'abús sexual de menors per part del clergat (3 de maig del 2011).
CONGREGACIÓ PER A LA DOCTRINA DE LA FE, Carta del cardenal William Levada per a la presentació de la circular a les conferències episcopals sobre les línies guia per als casos d'abusos sexuals de menors per part del clergat (3 de maig del 2011).

- PROTOCOL D'ACTUACIÓ DE L'ESGLÉSIA A ESPANYA PER A TRACTAR ELS CASOS DELS DELICTES MÉS GREUS COMESOS CONTRA LA MORAL PER PART DE CLERGUES (modificat d'acord amb les noves Normes de la Santa Seu i aprovat per la Junta Episcopal d'Assumptes Jurídics en la reunió 267, de 22 de juliol del 2010) - Conferència Episcopal Espanyola - Junta Episcopal de Serveis Jurídics (juliol 2010).

L'elaboració d'aquest Protocol intern de ben segur que ajudarà totes les persones implicades en la pastoral diocesana amb menors a continuar exercint de forma curosa les activitats que s'han anat desenvolupant durant aquests anys, reforçar la vigilància per evitar que es produeixin situacions d'aquest tipus i concretar la millor manera de donar una resposta adequada al problema, si es presentés.

El Protocol que ara s'ofereix, adaptat a les circumstàncies que podem trobar en la nostra realitat diocesana, neix de la conveniència de proporcionar una guia senzilla i clara perquè els responsables de parròquies, grups pastorals, centres de formació, institucions i persones que treballen en l'àmbit educatiu i en la pastoral ordinària amb infants o adolescents a la diòcesi de Vic disposin d'uns criteris orientadors i uns procediments d'actuació bàsics, però complets, davant de possibles casos d'abús sexual a menors, ja siguin comesos en l'àmbit d'aquestes activitats, ja siguin detectats en l'àmbit familiar, escolar, esportiu o qualsevol altre.

Aquest PROTOCOL DE BONES PRÀCTIQUES EN LA PREVENCIÓ, DETECCIÓ I ACTUACIÓ DAVANT D'ABUSOS SEXUALS A MENORS s'aprovarà per a ús intern en el territori de la diòcesi de Vic per decret del bisbe diocesà, prèvia consulta al Consell de Govern i a la Promotora de Justícia, per a un període de cinc anys i *ad experimentum*, romanent d'aquesta manera obert a la incorporació de nova legislació i normativa jurídica civil i/o eclesiàstica que durant aquest període es pogués promulgar en aquesta matèria.

Aquest protocol ens ha d'ajudar com a **mesura preventiva i de protecció dels drets dels infants**, però també hem de recordar que actualment hi ha una altra **mesura preventiva obligatòria**: totes les persones que treballen amb menors d'edat, contractades o voluntàries, han de tenir el Certificat Negatiu de Delictes Sexuals[6].

El document està orientat a **prevenir** i, si s'escau, a **detectar i denunciar, així com a actuar amb rapidesa i fermesa davant situacions de possible abús sexual**

[6] Vegeu Decret, del sr. Bisbe de Vic, 16/2016, de 23 de setembre del 2016: Butlletí Oficial del Bisbat de Vic, núm. 3005, p. 350.

perpetrat per qualsevol membre del personal o col·laboradors en les activitats pastorals dutes a terme en l'àmbit de la diòcesi de Vic, informant sobre les lleis civils i eclesiàstiques actualment vigents sobre aquest assumpte[7].

Va especialment adreçat als responsables principals de les **parròquies, seminaris, col·legis i grups de catequesi, juvenils o apostòlics, esplais, etc**. que realitzen, amb la col·laboració d'altres persones, activitats pastorals en les que, en el seu desenvolupament, podrien donar-se situacions de més apropament a infants o menors.

2.1. QUÈ ÉS UN PROTOCOL DE BONES PRÀCTIQUES?

Un Protocol és un acord genèric i pràctic d'actuació, una guia el primer objectiu de la qual és, en aquest cas, prevenir situacions de possible conflicte, establint bones pràctiques en l'organització i desenvolupament de les activitats pastorals, educatives i lúdiques amb infants i adolescents.

El segon objectiu és actuar adequadament davant la revelació o fundada sospita d'abús sexual, és a dir, intervenir sense dilació, amb control de la situació, sabent què cal fer amb la víctima i amb el presumpte abusador.

També ajuda a fer que tot el personal tingui clar quins són els riscos a evitar, les responsabilitats, els rols, els canals de comunicació i les actuacions a realitzar.

Aquest **Protocol intern** especifica la manera en què s'han de realitzar dues tasques bàsiques:

1. **Prevenció de l'abús sexual**. Es refereix a la prevenció de l'abús sofert per menors i perpetrat per membres amb responsabilitat pastoral a la diòcesi.

2. **Resposta davant un abús sexual sospitat o revelat**. Es tracta de conèixer els indicis que ens poden ajudar a detectar una possible situació d'abús i les actuacions a realitzar amb la víctima i el presumpte agressor denunciat o sospitat. En aquest cas, la resposta davant la detecció d'un abús es farà independentment de que hagi estat produït en l'àmbit de les activitats pastorals de l'Església.

---

[7] En relació amb els diferents aspectes i actuacions que es deriven de la legislació civil i eclesiàstica vigent sobre el tema, és molt orientatiu i clarificador el següent article: Jesús RODRÍGUEZ TORRENT, «Procés penal canònic i col·laboració amb la justícia estatal en els delictes d'abusos sexuals», dins RUANO ESPINA, L. y Guzmán PÉREZ, C. (Eds.), *Reforma dels processos de nul·litat i altres novetats legislatives de dret canònic i eclesiàstic de l'Estat. Actes de les XXXVI Jornades d'Actualitat Canònica, organitzades per l'Associació Espanyola de Canonistes i celebrades a Madrid els dies 30 i 31 de març i 1 d'abril del 2016*, pp. 23-66.

2.2. QUÈ ENTENEM PER ABÚS SEXUAL INFANTIL?

S'anomena **abús sexual infantil** la utilització d'un/a nen/a o adolescent per a obtenir gratificació sexual. Aquesta utilització del menor d'edat es pot fer de moltes maneres, i la major part de les vegades es realitza sense amenaces ni violència, sinó amb altres formes no agressives, com la sorpresa, la seducció, l'engany, el xantatge o la manipulació.

L'abús sexual infantil s'enquadra dins la categoria més àmplia de la violència sexual i, alhora, ha de ser considerat com un tipus de maltractament infantil.

Es considera abús sexual infantil:

— Assetjar, espantar o intimidar amb gestos obscens o amb comunicacions obscenes (trucades telefòniques, missatges de mòbil, xarxes socials, xats, correus electrònics, cartes o notes d'explícit contingut sexual).

— Proposicions sexuals o insinuacions relacionades amb la conducta sexual i propostes de trobada amb fins sexuals utilitzant internet.

— Demanar al menor que exposi o exhibeixi el seu cos o parts del seu cos amb fins sexuals, directament o mitjançant la utilització de les tecnologies de la informació.

— Tocar parts del cos del/a nen/a o adolescent considerades íntimes, per sobre o per sota de la roba, intents de petó, contacte corporal, excessiu acostament, etc.

— Obligar o incitar a tocar l'adult o altres menors amb finalitats sexuals.

— Exhibicionisme o exposició deliberada al menor de material pornogràfic.

— Penetració oral, anal o vaginal, o intent de penetració, amb el penis o amb objectes.

— Explotació sexual: incitar o permetre la participació d'un menor en la prostitució, pornografia o espectacles sexuals.

La víctima
Parlant d'abusos a menors ens referim sempre a una víctima que no ha arribat a l'edat legal de la majoria d'edat. Els 18 anys marquen una línia legal on es dóna per acabada l'adolescència i, amb ella, la minoria d'edat.

S'equiparen als menors, el que anomenem adults vulnerables, és a dir, tota persona que habitualment té un ús imperfecte de la raó.

L'agressor

La persona que abusa o agredeix sol ser un adult, majoritàriament home, però també pot ser una dona, o un/a adolescent o preadolescent, és a dir, també pot ser un altre menor que es trobi en una situació de poder respecte a la víctima, bé per nivell de desenvolupament, bé per força física, etc. La qualifiquem indistintament de persona agressora o abusadora.

Per a la finalitat del nostre Protocol només tindran consideració els adolescents i joves com a potencials abusadors quan, dins les activitats pastorals, s'encarreguin de nens més petits com a catequistes, monitors, animadors de grups, voluntaris, etc. En aquests casos, han de conèixer el Protocol, igual que els adults.

Precisament el fet que sigui un adult proper en qui confia l'infant o adolescent, investit d'autoritat professional o moral qui abusi sexualment d'un menor, sol tenir conseqüències molt més greus que el mateix abús comès per un desconegut. Sempre és possible que els agressors se serveixin no solament de la proximitat, sinó de l'amistat o de l'admiració que els professa un infant o adolescent per a aconseguir el seu objectiu d'abús impune.

3. PREVENCIÓ DE L'ABÚS SEXUAL A MENORS

3.1. LA SELECCIÓ DEL PERSONAL I DELS COL·LABORADORS

La selecció de les persones implicades en la pastoral o la docència amb menors marca l'inici de l'actuació preventiva. Inclou la selecció adequada dels seminaristes, formadors, professors, catequistes, monitors, entrenadors, personal auxiliar i de manteniment, voluntaris, etc., és a dir, tot el personal amb possible contacte amb infants i adolescents. Per a realitzar la selecció:

» Serà obligatori sol·licitar **un certificat negatiu** del Registre Central de Delinqüents Sexuals[8] a tota persona que hagi de tenir responsabilitat professional o voluntària amb menors en l'àmbit de les institucions i activitats diocesanes.

» A més, tots els sacerdots i laics signaran voluntàriament **un document escrit**, que s'arxivarà convenientment a la diòcesi, en què de forma expressa manifesten:

- el seu **rebuig personal** a tota mena d'abús sexual;
- que coneixen la **doctrina de l'Església** sobre aquest assumpte i que, per tant, la persona que incorre en aquest tipus de delictes, exercint una missió pastoral, manifesta una conducta greument contrària a la llei de Déu i a les normes eclesials;
- que la seva conducta és també delictiva segons la **legislació civil** i que han estat informats de les lleis vigents en aquesta matèria;
- que si cometen qualsevol acte d'abusos de menors ho fan enganyant i traint la voluntat de l'Església, essent responsable de tals abusos únicament i exclusivament el qui els realitzi.

[8] En l'article 13 de la LLEI 26/2015 de 28 de juliol, DE MODIFICACIÓ DEL SISTEMA DE PROTECCIÓ A LA INFÀNCIA I A L'ADOLESCÈNCIA s'estableix com a requisit per a accedir a una professió o activitat que impliqui contacte amb menors emetre un certificat de no haver estat condemnat per delictes contra la llibertat i indemnitat sexual, etc., afirmant, per tant, en aquest que no hi ha vinculació per condemna per delictes d' abús sexual o matèria sexual amb menors. A més, s'imposa la creació del Registre de Delinqüents Sexuals, per la qual cosa és necessari que a la diòcesi de Vic existeixi un arxiu en què consti tal certificat, així com la certificació del temps de l'activitat o del cessament d'aquesta, conservant en el registre de seguretat les dades i els certificats.

És convenient d'explorar en una **entrevista** o diàleg directe amb cada persona les precaucions i dubtes sobre el seu treball amb els menors: problemes i avantatges. Sempre s'ha de mostrar l'existència i coneixement d'aquest **Protocol de bones pràctiques** en el moment de la selecció i el compromís de seguir-lo.

Hi haurà un compromís de participar en **sessions de formació** sobre el tema d'abusos i les seves conseqüències i maneres d'actuar davant aquestes situacions que, programades per la diòcesi amb la temporalitat que s'estimi oportuna i impartides per experts, es destinaran a tots aquells que treballin amb infants o adolescents, siguin sacerdots, professors laics, catequistes, monitors i animadors de joves, oferint-se també a pares de col·legis diocesans i religiosos o a pares de nens i nenes de catequesi.

3.2. FOMENT DEL BON TRACTE

Ser ben tractats és un dret dels nens o nenes pel simple fet d'existir i, aquest dret, ha de ser respectat tant pels pares/mares, cuidadors/es, com pel conjunt de la comunitat. El model de bon tracte parteix precisament de la comprensió de les seves necessitats, unes necessitats que no sempre són conegudes i reconegudes per l'àmbit familiar o social.

Però com podem definir el bon tracte? La capacitat de les persones per a cuidar-se entre elles i fer front a les necessitats personals pròpies i de l'altre, mantenint sempre una relació afectiva i d'amor; en el cas dels professionals, podríem canviar aquest últim concepte per l'interès superior d'altri.

El punt de partença del bon tracte consisteix a respondre correctament a les necessitats de cura, protecció, educació, respecte, empatia i vinculació afectiva. Les persones implicades en la pastoral diocesana en contacte amb menors tenen quatre actuacions fonamentals en el foment del bon tracte amb els infants o adolescents amb els quals realitzen activitats:

a) Prevenir. En la seva intervenció, exerceixen models educatius de bon tracte de les maneres següents:

   - Establint relacions afectives, d'acceptació incondicional, empatia, suport i respecte.

   - Facilitant models de relació sans amb coherència educativa, marcant els límits, alhora que acceptant crítiques i postures divergents.

   - Aportant suport, control, confiant en les possibilitats de cada individu, i mostrant respecte envers les diferències individuals.

- Fomentant relacions de confiança, en què la comunicació sigui oberta i se'ns pugui venir a explicar qualsevol actitud, comportament o comentari dels companys, altres responsables o adults que molestin o facin sentir incòmode.

- Controlant els comportaments mitjançant intervencions inductives consistents i corregint el comportament inadequat amb mètodes o estratègies clares, raonables i respectuoses.

- Ensenyant les normes i les regles que modulen els comportaments des d'un marc de relacions afectuoses, que són recordades i reforçades de forma natural i quotidiana.

b) Detectar. La persona implicada en la pastoral diocesana en contacte amb menors, en la seva pràctica i gràcies al temps que conviu amb els infants o adolescents, i en la seva estreta relació i grau de coneixença d'aquests, es troba en una posició privilegiada per a la detecció de situacions de risc per als infants o adolescents. Per a fer una correcta detecció d'aquestes possibles situacions, s'ha de fer el següent:

- Observar-los sistemàticament en diferents moments i contextos: en les activitats dirigides, en les sortides, en les seves relacions amb els adults i els iguals, avaluar la seva presència (roba, cops i ferides, estat físic general, estat emocional), controlar la seva assistència i les absències justificades o no, per tal de conèixer i detectar aquelles situacions de risc o desemparament quan no tenen les seves necessitats bàsiques més cobertes. És especialment important conèixer-los molt bé i observar-los quan aquests tenen alguna discapacitat que els dificulta la comunicació. En aquests casos és fonamental observar aspectes de la comunicació no verbal, possibles canvis en la seva actitud habitual...

- Compartir informació amb la resta de persones que treballen en la pastoral diocesana en contacte amb el menor. És bàsic compartir totes aquelles situacions de fragilitat que es detectin per tal de conèixer si es donen en el context familiar i social, a fi de propiciar una detecció precoç que, alhora, permetrà una intervenció preventiva.

- Valorar la gravetat de la situació detectada i els passos a seguir.

c) Notificar. La persona implicada en la pastoral diocesana en contacte amb menors té l'obligació social, ètica i legal d'actuar en els casos de maltractament que conegui. En els pròxims apartats s'explicaran els circuits de notificació, tant interns com externs.

d) Donar suport. Davant qualsevol situació de maltractament i/o d'abús sexual, el professional ha d'escoltar l'infant o l'adolescent, creure'l i donar-li tot el suport que necessita. Mentre la persona afectada continuï l'activitat caldrà que la persona responsable es coordini amb els professionals dels serveis que estan intervenint en el cas, per tal de tenir coneixement de la seva situació i entendre i interpretar les seves conductes, així com oferir espais d'escolta i contenció emocional. Si s'han pres mesures protectores que no permeten que la persona afectada assisteixi a l'entitat, és aconsellable que els responsables donin una explicació als nens/es, adolescents o persones amb discapacitat del grup on assistia, adequada a l'edat i al seu moment evolutiu i maduratiu, que se centri en un canvi d'activitat o que ha decidit deixar d'assistir a l'activitat, per tal de garantir-li la privacitat.

3.3. ESTABLIR BONES I EFICACES PRÀCTIQUES PREVENTIVES

Es tracta de determinar i posar per escrit una manera d'actuar clara que procuri un entorn segur i la pròpia protecció dels treballadors o voluntaris.

Tot adult que tingui contacte habitual amb menors d'edat en l'activitat pastoral ha de conèixer bé el seu paper, quin és el ministeri que exerceix, la funció específica que li ha estat confiada i **comportar-se en el tracte amb els menors de manera respectuosa, prudent i equilibrada**.

Per això, és convenient tenir en compte i seguir aquests **ASPECTES PREVENTIUS**:

1. **Les mostres físiques d'afecte**[9] han de fer-se amb mesura i respecte i mai no han de ser ni semblar desproporcionades.

2. **Respectar la integritat física del menor**; permetre-li rebutjar mostres d'afecte, fins i tot en el cas que siguin benintencionades.

3. **Evitar quedar-se a soles amb un menor**, per exemple, a la sagristia de l'església o en una sala o dependència parroquial, i mai amb la porta tancada.

[9] Tots els Protocols adverteixen que aquest tipus de mostres afectuoses que impliquen contacte físic han de fer-se tocant zones «segures», com esquena, espatlles, cap, braços...
En el nostre context cultural és habitual que els adults abracin, agafin en braços i facin un petó a nens petits, i que hom abraci i besi nens grans i adolescents. Aquestes mostres d'afecte tenen els seus límits socialment acceptats: els petons es fan a les galtes, no s'abraça per força ni amb excessiva pressió ni durada i no es toquen mai zones íntimes (cuixes, natges, pits, genitals). Cf. GUIA PER A L'ELABORACIÓ DE PROTOCOLS DE PREVENCIÓ I ACTUACIÓ DAVANT L'ABÚS SEXUAL INFANTIL EN CENTRES EDUCATIUS I ALTRES SERVEIS QUE ATENEN NENS I ADOLESCENTS, pp. 6, 9 i 10.

4. **Examinar sempre** un menor malalt o ferit **en presència d'un altre adult.**

5. **Parlar en privat** amb el menor **en un entorn visible i accessible** per als altres. Un bon suggeriment és que hi hagi portes de vidres transparents o cristalleres en despatxos de sacerdots, directors i animadors tant d'infants com de joves. Les habitacions o dormitoris mai no s'han d'usar per a reunir-se amb altres persones. Mai no s'ha de permetre que els menors d'edat entrin a l'habitació o àrees d'habitatge privades d'un prevere.

6. **Deixar la porta oberta** quan es parla amb un menor en un despatx o habitació, o bé parlar amb ell en un espai exterior on altres adults puguin ser testimonis de la trobada; és a dir, dur a terme com a norma una política de «mai porta tancada».

7. On no hi hagi un **confessionari** amb reixeta amb àmbits separats per al confessor i per al penitent, els sacerdots han d'administrar aquest sagrament en llocs on un tercer pugui veure-ho amb claredat. Això ha d'aplicar-se amb especial cura quan escolten les confessions de menors d'edat, fins i tot en situacions com campaments, missions populars, pelegrinatges, etc.

8. **Informar els pares** d'una situació inusual en què s'estarà o s'ha estat **a soles amb un menor** o quan es va tenir o s'ha tingut un **contacte físic rellevant per raons sanitàries**.

9. **Prohibició absoluta de jocs, bromes o càstigs** que puguin tenir **connotació sexual**, evitant qualsevol mena de conductes que impliquin o suggereixin despullar-se o besar-se.

10. En impartir xerrades de grup o en parlar individualment amb menors, els assumptes relatius a la puresa i la sexualitat s'han de tractar de manera adequada a l'edat, centrant-se en principis generals. En els casos en què sembli apropiat d'entrar en majors detalls, s'ha de fer acuradament, de manera que es respecti la responsabilitat dels pares de família en aquesta àrea. Per això, és necessari comptar amb la prèvia aprovació dels pares per a parlar d'aquests temes.

11. Atès que **el càstig físic està prohibit**, no pot justificar-se en cap cas contacte físic per aquest motiu.

12. Prohibició de patentes («novatades») i altres dinàmiques o jocs que puguin comportar **actes vexatoris, denigrants o sexistes**.

13. Informar els pares i demanar sempre **autorització paterna signada per a sortides, convivències, excursions, campaments, etc**. que suposin que els menors han de dormir fora de casa, assegurant un nombre suficient d'acompanyants i organitzant el necessari per a la diferenciació de l'allotjament dels infants per sexe. Mai un adult no ha de compartir habitació d'hotel o tendes de campanya amb infants o adolescents. En les convivències, acampades o viatges és sempre oportú de procurar que hi vagin alguns pares, fins i tot que en siguin part activa. Mai els infants no dormiran sols ni de dos en dos, sinó sempre en estàncies de tres infants com a mínim.

14. Els preveres, professors o monitors esportius o de campaments **no han d'entrar als vestidors, banys ni dutxes mentre hi hagi els menors**, i si han de fer-ho per raons disciplinàries o de control, és convenient que hi entrin, a ser possible, dos adults i del mateix sexe que els menors presents. Llevat que sigui imperatiu actuar per algun motiu urgent, es mantindran a distància dels menors que s'estan canviant o dutxant.

15. Implementar **mecanismes de control al costat dels pares** per mantenir trobades o comunicacions amb alumnes fora del context parroquial, col·legial, esportiu, etc., ja siguin presencials, per correu electrònic o mòbil o a través de les xarxes socials alienes a les oficials del centre, parròquia o grup. En cas que formalitzin grups de WhatsApp, s'usi el correu electrònic o les xarxes socials per a convocar, organitzar o coordinar activitats, els pares han de rebre els missatges i participar en la comunicació, no essent-hi mai aliens. Un missatge que s'enviï a un menor sempre ha d'anar, almenys amb còpia oculta, a un adult.

16. Per descomptat, és motiu immediat de cessament en l'activitat pastoral qualsevol relació sentimental, **consentida o no, d'un adult amb menors d'edat** (nens, preadolescents o adolescents), escolans/es, membres de grups de catequesi o bé d'altres grups infantils o juvenils de parròquia o col·legis.

17. Els sentiments d'afecte o enamorament envers sacerdots, catequistes, professors o monitors sovint responen a la consideració de l'adult com a ídol. La persona adulta ha de ser conscient sempre de la seva pròpia responsabilitat si s'evidencien aquestes situacions, i sota cap circumstància no ha de respondre o reaccionar positivament a aquest tipus d'afecte, ans **establir de forma inequívoca i amb bones maneres els límits adequats de comportament, relació i estima**.

18. **S'evitarà realitzar imatges privades de menors** i, si es fan en el desenvolupament d'activitats pastorals, es faran si és possible amb dispositius tèc-

nics de la parròquia o centre educatiu (càmeres de fotos, de vídeo, etc.), millor que amb material personal (telèfons mòbils, tauletes electròniques, ordinadors, etc.). De la presa d'aquestes imatges hom n'informarà els pares, no es farà exhibició ni difusió pública o privada sense el consentiment d'aquests i es guardaran en un arxiu únic del qual serà responsable la parròquia o centre diocesà.

19. La **pornografia** és greument immoral (Catecisme de l'Església Catòlica, núm. 2.354). A més, l'adquisició o ús de pornografia infantil constitueix per als clergues un delicte canònic equivalent a l'abús sexual del menor d'edat[10], i a Espanya està penalment castigada la seva venda, difusió o exhibició.

El sacerdot responsable, el director del centre educatiu, el responsable o animador d'un grup juvenil o, si s'escau, la mateixa diòcesi **ha d'actuar sempre** per tal d'evitar que el personal a càrrec seu vulneri o no segueixi les bones pràctiques preventives del present Protocol.

Aquesta **actuació** pot anar d'una simple **indicació** o el seu **suggeriment de millora** a un toc d'atenció en casos lleus, o, en l'altre extrem, un **seriós advertiment**, un allunyament immediat del seu ministeri o funció pastoral, **comunicació a les autoritats civils** i/o directament, en casos de màxima i notòria gravetat, obertura d'un **expedient o l'acomiadament**.

[10] Cf. *Normae de gravioribus delictis*, canvis introduïts el 21 de maig del 2010, Art. 6.

4. DETECCIÓ, DENÚNCIA I ACTUACIÓ DAVANT L'ABÚS SEXUAL A MENORS

4.1. LA DETECCIÓ DE L'ABÚS SEXUAL: OBSERVANT I ESCOLTANT ELS INFANTS I ADOLESCENTS

Les persones que intervenen directament en activitats pastorals amb la infància i l'adolescència han d'estar atents i ser capaços de reconèixer els signes d'un possible abús.

Hi ha dues maneres bàsiques en què es manifesta l'abús que està patint un menor: mitjançant **indicadors** i mitjançant **revelació**. Tota persona que intervé amb menors hauria de ser capaç de respondre davant de totes dues possibilitats.

a) INDICADORS D'ABÚS SEXUAL INFANTIL

Molts infants o adolescents no expliquen ni expressen el que els passa per diferents raons. Però, encara que no ho diguin, l'abús deixa un rastre de proves o senyals que anomenem indicadors, els quals **revelen situacions físiques o comportaments anòmals o infreqüents**. La nostra obligació com a persones responsables del treball pastoral amb menors és conèixer aquests indicadors i prendre'ls com a senyals d'advertiment o alarma que ens ajuden a detectar una possible situació d'abús sexual.

Aquests indicadors són de dos tipus: físics i de comportament.

» **INDICADORS FÍSICS**

- Embaràs, malalties de transmissió sexual o lesions i/o dolor físic inexplicable o persistent en zona genital, anal o en pits.

» **INDICADORS DE COMPORTAMENT**

- Comportaments anòmals o anormalment cridaners de caràcter compulsiu, depressiu, defensiu, autodestructiu, addictiu, delictiu o promiscu.
- Tendència a mostrar conductes o a fer jocs i utilitzar llenguatges sexualitzats impropis de la seva edat.
- Baix rendiment escolar o esportiu.
- Secretisme respecte a amistats, activitats, xarxes socials i ús d'internet.

- Exhibició de regals, diners i objectes de valor d'origen inexplicable o poc creïble.

És important saber que **alguns d'aquests indicadors** de comportament, sobretot els que no tenen directa connotació sexual, **poden estar indicant altres problemes diferents de l'abús**. Poden estar expressant malestar per un maltractament infantil, malestar per un divorci, per la mort d'un ésser estimat, gelosia per un germà... Han d'alertar-nos especialment les conductes cridaneres de tarannà o àmbit sexual, però sense menystenir els canvis sobtats i radicals del comportament habitual d'un menor.

Si arribés el cas, no s'ha de prendre **la iniciativa d'entrevistar formalment un infant o adolescent**, sinó que hem de deixar-ho **en mans d'un professional preparat**.

b) REVELACIÓ I DENÚNCIA DE L'ABÚS SEXUAL

L'experiència mostra que els infants que revelen l'abús, sovint ho han fet diverses vegades abans d'aconseguir que el seu entorn atengués la seva demanda i actués.

» **REVELACIÓ INDIRECTA**. Hi ha infants que per la seva edat o per altres circumstàncies no expliquen directament l'abús, però ho revelen de manera indirecta mitjançant dibuixos, relats escrits, preguntes o discussions sobre sentiments o relacions personals. També atribuint el problema a tercers («Aquest entrenador va tocar un amic meu») o fent de simple divulgador («Diuen que el profe N. toca les nenes»).

» **REVELACIÓ DIRECTA**. És relativament infreqüent que els menors revelin directament l'abús que estan patint. Alguns infants ho revelen a altres infants, però no als adults. És també freqüent que aquests amics o la mateixa víctima el revelin sota condicions de secret.

La revelació ens enfronta cruament a la realitat del menor i és indefugible. D'aquí la importància de saber com actuar. La falta de reacció no solament manté l'infant en situació de risc, sinó que li envia el missatge que, expliqui el que expliqui, no tindrà resposta, convidant-lo al silenci.

c) ACTUACIONS RELACIONADES AMB LA REVELACIÓ D'UN ABÚS

» És **important ser sensible a les necessitats del nen o nena**. Quan un infant o adolescent ens confia el seu secret o ens mostra clarament el que està passant, la nostra primera i principal tasca és donar-li suport.

Un infant que està patint abusos és especialment vulnerable. Necessita sentir que el creiem, demostrant que estem disposats a escoltar-lo i ajudar-lo. Hem de comportar-nos de manera que, donant resposta a les seves necessitats, no augmentem la seva ansietat o hi afegim sofriment.

» **No s'ha de posposar la revelació**. S'ha d'escoltar en el moment que ha triat per a iniciar la comunicació, sense retardar-la.

» **Sempre mantenir la calma i escoltar amb atenció la denúncia**. Comportar-se amb calma i comprensió mostra al menor que podem acceptar el seu relat i l'anima a explicar el que ha passat. Per això és important no interrompre la revelació ni evidenciar les nostres emocions adultes (còlera, estupefacció, indignació...). Tampoc conduir la conversa com si fos un interrogatori, ni jutjar o insultar la víctima o el presumpte abusador, al qual cal referir-se com a una persona que necessita ajuda.

» **Donar suport i confiança. No mostrar la nostra incomoditat fent-li preguntes culpabilitzadores o escabroses**. És útil fer preguntes obertes i generals, ja que en aquest moment només ens cal saber fets bàsics per a tenir clar que es tracta d'un abús. No és l'hora d'indagar o entrar en detalls que deslliguin la vergonya, la incomprensió o la culpa. El menor ha d'experimentar la confiança de sentir-se escoltat, comptar amb el nostre suport i percebre que l'ajudarem.

» **Ser conscients del que hem de dir i el que no hem de dir al menor:**

  – **El que cal dir-li**: que no desconfiem d'entrada del que ens diu i que el tenim en compte, que ha fet bé d'explicar-ho i ha estat valent, que no té la culpa i no és responsable del que ha passat, que parlarem i ho posarem en coneixement dels seus pares i de les persones que poden ajudar-lo i/o fer que acabi, que sortirà endavant i el seu malestar passarà.

  – **El que no cal fer o dir**: no hem de demanar detalls per influir en el seu relat, usar paraules que el puguin espantar, no li hem de prometre que guardarem el secret o alguna cosa que no podem complir. Mai no hem de donar mostres de qüestionar el que diu el menor; això no vol dir admetre sense més que tot el que diu sigui cert, que no tinguem hipòtesis alternatives, però correspon al personal especialitzat valorar la veracitat del seu relat.

» **Ser sempre sincers i avançar al menor com actuarem**: contestem les seves preguntes sincerament. Si no sabem la resposta, reconeguem-ho («No n'estic segur, la veritat»; «Doncs no ho sé, però me n'assabentaré»). Diguem

a l'infant o adolescent el que pensem que passarà després de la revelació: que l'ajudarem, que ho comunicarem a persones que poden donar-li suport, que ho han de saber els seus pares.

» **Informar immediatament els pares** de la denúncia rebuda per part del menor, demanar la seva informació sobre els indicadors, la sospita o la revelació del seu fill o filla sobre un possible abús i acordar amb ells l'estratègia i actuacions a realitzar a partir d'aquest moment.

» **Posar per escrit el que acabem de sentir**: després de la trobada amb l'infant, i davant els pares, és important que prenguem notes del que acaba d'explicar-nos al més aviat possible, reflectint el dia i l'hora, recollint el que recordem literalment del seu discurs, escrivint les seves paraules i si va mostrar algun comportament rellevant en dir-ho.

4.2. OBLIGACIONS QUE DERIVEN DE LA DENÚNCIA D'UN ABÚS

Tant a la víctima com als adults els agradaria que no hagués ocorregut l'abús, a tots els espanta i pertorba, els crea inquietud, ansietat i incredulitat, però res d'això no ha d'impedir actuar.

— **L'OBLIGACIÓ ÈTICA**. Detectar l'abús d'un menor ens col·loca de sobte davant l'exercici real de la nostra responsabilitat sobre la protecció infantil. El deure moral de comunicar l'abús i protegir els infants està per damunt del deure de guardar la confidencialitat d'un altre tipus d'informacions i relacions professionals o d'amistat.

— **L'OBLIGACIÓ LEGAL**. D'acord amb la normativa canònica, però també amb la legislació vigent a Espanya, la notificació és una obligació legal per a tots els ciutadans, especialment per als professionals que treballen amb menors d'edat, segons s'estableix en els marcs legals següents:

1- La **LLEI 26/2015 de 28 de juliol**, de MODIFICACIÓ DEL SISTEMA DE PROTECCIÓ A LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA[11], completa la Llei Orgànica 1/1996 de

[11] Es detallen a continuació articles i lleis que afecten l'actuació de protecció de menors en la regulació de la Llei 26/2015: Arts. 1, 61, 65 i 66 LO de Protecció Integral contra la Violència de Gènere; arts. 11, 12,13 Llei Orgànica ca de Protecció Jurídica del Menor; art. 59 bis 2 de la LO 4/2000 de drets dels Estrangers a Espanya; disp. transt. 4a i disp. final 17a Llei 26/2015, de modificació del sistema de protecció art. 18, infància i adolescència; arts. 179 ter, 179 *quater*, 179 *quinquies*, 179 *sexies*, disp. addic. 8a LGSS i arts. 15, 37 *bis*, 37 *ter*, 37 *quater* i disp. addic. 11a Llei de Classes Passives de l'Estat.

15 de gener, de protecció jurídica del menor i de modificació parcial del Codi Civil i de la Llei d'Enjudiciament Civil, en endavant Llei Orgànica de Protecció Jurídica del Menor, és, com afirma el preàmbul de la mateixa llei, al costat de les previsions del Codi Civil en aquesta matèria, el principal marc regulador dels drets dels menors d'edat.

2- Els delictes contra la llibertat i indemnitat sexual es contemplen en **els arts. 181 i 182 del Codi Penal** que preveuen les penes i sancions que s'imposaran quan s'hagin produït abusos sense que hi hagi consentiment de la persona i atemptin contra la llibertat o indemnitat sexual; i, d'altra banda, estableix les penes que s'aplicaran en abusos sexuals que es produeixin sobre persones majors de 16 anys i menors de 18. Per altra banda, en **l'Art. 183** es tipifica el delicte d'abusos i agressions sexuals a menors.

No oblidem que la llei té molt en compte l'**engany**. Aquest s'entén de manera amplíssima, quan és utilitzat per a l'obtenció de l'accés carnal i, per tant, és avaluable i jutjable. Caldrà, en aquest punt, aclarir responsabilitats i obligacions: referides a la detecció, comunicació i denúncia i al deure de reserva.

Coneixement i comunicació[12] són dos drets lligats, inseparables. Comunicar és notificar, transmetre la informació sobre el suposat cas d'abús. És una condició necessària per a possibilitar la intervenció i una obligació legal.

Veiem que hi ha **dos nivells de comunicació**: un d'**intern**, quan el prevere o una altra persona trasllada al bisbat la sospita o revelació de l'abús; en un segon nivell, igualment imprescindible, hi ha d'haver una comunicació **externa** i haurà de ser el bisbat qui notifiqui aquesta informació als serveis especialitzats (Institució de Protecció de Menors) i al Ministeri Fiscal.

La responsabilitat de **valorar, verificar o confirmar l'abús** no correspon al comunicant, sinó als serveis especialitzats. La nostra obligació com a diòcesi és notificar els indicis detectats i la comunicació que se'ns ha transmès. **No cal tenir la certesa** que el menor està patint abusos.

Finalment, cal insistir en el **deure de reserva** dels professionals o voluntaris que han detectat i comunicat abusos. El deure de reserva, que és també una obligació ètica i legal, vol dir que la persona que ha detectat i comunicat abusos

[12] En l'article 13 de la LLEI 26/2015 de 28 de juliol, DE MODIFICACIÓ DEL SISTEMA DE PROTECCIÓ A LA INFÀNCIA I A L'ADOLESCÈNCIA, s'estableix el deure i l'obligació que tenen totes les persones que tinguessin notícies d'un fet que pot ser delicte contra la llibertat i indemnitat sexual o de tràfic o explotació de menors, de posar-ho en coneixement del Ministeri Fiscal.

ha de ser discreta, guardar la confidencialitat del que ha conegut, sense que hi hagi cap tipus de difusió, ni pública ni privada. Només comunicarà el que sap als professionals implicats en la intervenció per a resoldre el problema i, sempre, als pares.

4.3. ACTUACIONS DE L'ESGLÉSIA DAVANT CASOS D'ABUSOS A MENORS

En aquest moment existeixen **dos Protocols vigents en l'Església espanyola** relacionats amb l'assumpte d'abusos a menors:

» **EL PROTOCOL D'ACTUACIÓ DE L'ESGLÉSIA A ESPANYA PER A TRACTAR ELS CASOS DELS DELICTES MÉS GREUS COMESOS CONTRA LA MORAL PER PART DE CLERGUES** és un document genèric publicat per la Junta Episcopal d'Assumptes Jurídics de la CEE l'any 2010 que indica el procediment d'actuació del bisbe diocesà en aquests casos:

- Recepció de la denúncia.
- Compliment de la legislació de l'Estat.
- Judici de versemblança de la denúncia.
- Actuacions subsegüents (estimació o no de la denúncia / inici d'una investigació preliminar / imposició de mesures cautelars).
- Prescripció dels delictes.
- Conclusió de la investigació preliminar.
- Remissió de les actes a la Congregació per a la Doctrina de la Fe.
- Procés canònic subsegüent - Resolució.

» **EL PROTOCOL D'ACTUACIÓ SEGONS LA LEGISLACIÓ DE L'ESTAT** que va publicar el Servei Jurídic Civil de la Secretaria General de la CEE el juny del 2010 és un document de referència que pretén ajudar els bisbes, clergues, religiosos i Institucions eclesiàstiques sobre la forma de procedir en els casos que es puguin presentar respecte a clergues, religiosos o altres persones que treballen en la pastoral de l'Església Catòlica i que impliquin agressions o abusos sexuals a menors, o bé possessió de pornografia infantil, entre altres supòsits, tenint en compte la legislació espanyola, concordada, doctrina científica i jurisprudència sobre aquests casos.

Aquest Protocol de bones pràctiques contempla actuacions per diverses situacions o supòsits, segons la forma de fer arribar la denúncia:

PRIMER SUPÒSIT: agressió o abús sexual denunciat a l'autoritat eclesiàstica sense previ coneixement de les autoritats civils.

SEGON SUPÒSIT: agressió o abús sexual denunciat directament a la policia o a l'autoritat judicial.

TERCER SUPÒSIT: quan l'autoritat eclesiàstica té coneixement d'un fet que pot ser delicte contra la llibertat o indemnitat sexual a través d'una confidència del sacerdot o religiós presumptament responsable (secret ministerial).

ANNEX

DECLARACIÓ PERSONAL RESPONSABLE DE REBUIG A L'ABÚS SEXUAL A MENORS I ADHESIÓ A LA PREVENCIÓ, DETECCIÓ I ACTUACIÓ DAVANT EL MATEIX A LA DIÒCESI DE VIC

Jo, Sr. / Sra.:.....

amb **DNI/NIE/Passaport** núm. .....

amb **activitat pastoral / docent / col·laborador** com a .....

a la Parròquia / Col·legi / Esplai de .....

.....pertanyent a la **diòcesi de Vic**, de conformitat amb el que estableix el "PROTOCOL DE BONES PRÀCTIQUES EN LA PREVENCIÓ, DETECCIÓ I ACTUACIÓ DAVANT D'ABUSOS SEXUALS A MENORS" publicat per la diòcesi de Vic, on s'explicita l'**acceptació de les condicions de selecció de personal i actuacions de prevenció i gestió davant de possibles casos d'abusos sexuals a menors**, per part dels agents de pastoral i persones col·laboradores en les parròquies, col·legis i altres institucions diocesanes, l'activitat dels quals impliqui tracte amb infants i adolescents menors d'edat,

DECLARO QUE ACCEPTO RESPONSABLEMENT I VOLUNTÀRIAMENT aquestes condicions, és a dir:

- ✓ Sóc coneixedor/a de l'existència i del contingut **del "PROTOCOL DE BONES PRÀCTIQUES EN LA PREVENCIÓ, DETECCIÓ I ACTUACIÓ DAVANT D'ABUSOS SEXUALS A MENORS"**, publicat per la diòcesi de Vic, i manifesto el meu **compromís d'acceptar-lo i seguir-lo**.
- ✓ Prèviament a l'inici de l'activitat que comporti tracte amb infants i adolescents m'obligo a facilitar al responsable de l'activitat **el Certificat d'absència d'antecedents de delictes de naturalesa sexual** que emet el Registre Central de Delinqüents Sexuals, sense el qual sóc coneixedor que no puc iniciar la tasca que se m'ha encomanat.
- ✓ **Manifesto** també de forma expressa:

  - el meu **rebuig personal a tot tipus d'abús sexual**, especialment el comès sobre menors d'edat.

  - que **conec la doctrina i posició de l'Església sobre aquest assumpte** i que, per tant, sé que la persona que incorre en aquest tipus de delictes exercint una missió pastoral, manifesta una conducta greument contrària a la llei de Déu i a les normes eclesials.

- que entenc que la **conducta** de l'agressor sexual a menors és també **delictiva segons la legislació penal de l'estat** i que he estat informat/da de les lleis vigents en aquesta matèria.

- que si cometés qualsevol acte d'abusos de menors ho faria enganyant i traint la voluntat de l'Església, i únicament i exclusivament seria jo mateix/a responsable com a realitzador d'aquests actes.

✓ En el meu **procés de selecció/elecció** com a agent de pastoral, docent, monitor o col·laborador amb la diòcesi per a realitzar activitats educatives, esportives, lúdiques o pastorals amb menors, accepto com a **preceptiva una entrevista i diàleg directe i sincer** on s'exposin clarament els aspectes relatius als mètodes pastorals, precaucions, possibilitats, problemes i dubtes **sobre el treball amb menors**, així com les cauteles preventives i procediments d'actuació davant hipotètics casos de denúncia d'abusos sexuals.

✓ Expresso, de la mateixa manera, la meva disposició i compromís de **participar en sessions de formació sobre el tema d'abusos sexuals a menors**, les seves conseqüències i maneres d'actuar davant els mateixos que, programades per la diòcesi amb la temporalitat que s'estimi oportuna i impartides per experts, tindran com a destinataris tots aquells que treballen amb infants i adolescents, siguin sacerdots, religiosos o laics professors, catequistes, monitors i animadors de joves, oferint-se també aquesta formació a pares i tutors legals d'alumnes de col·legis diocesans o religiosos i de menors assistents a les catequesis, esplais i/o d'altres activitats parroquials.

Així ho signo a.....,

a ..... d..... de 20.....

Signatura

En/Na .....

BIS BAT DE VIC

BIS. BAT DE VIC

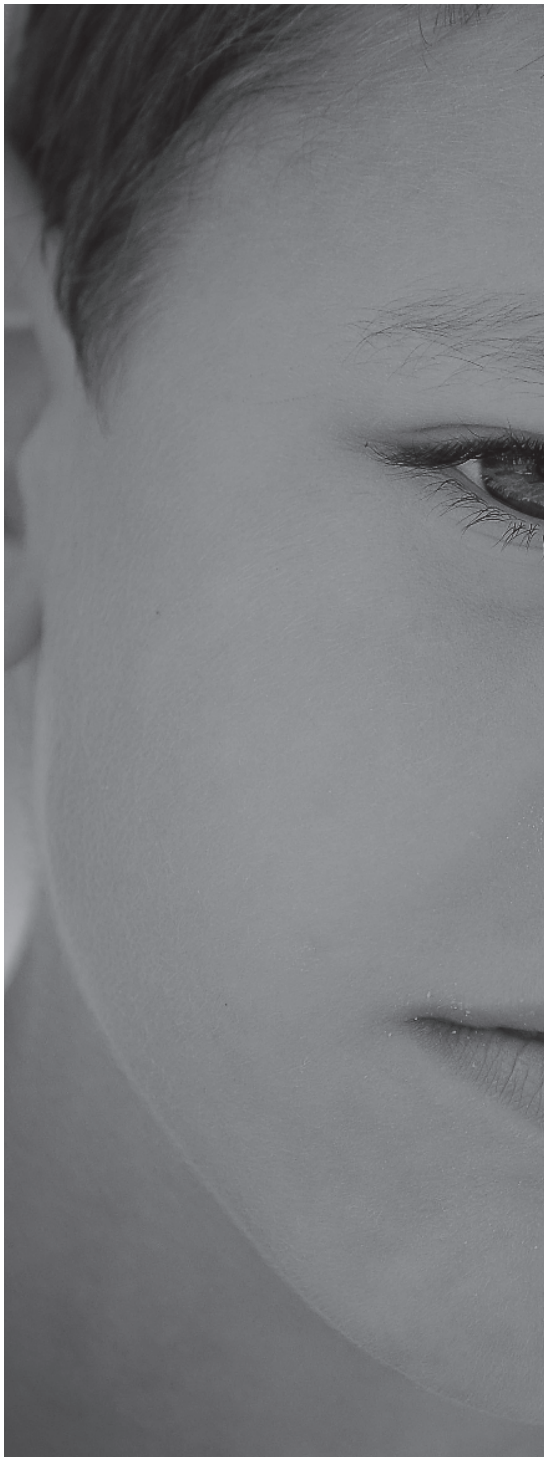

Carrer Santa Maria, 1
08500 Vic (Barcelona)
T 93 883 26 55
Canal acollida: acollida@bisbatvic.com
bisbatdevic@bisbatvic.com
www.bisbatvic.com